

Sygn. akt VI RCa 206/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny - Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Biernat-Kalinowska
Sędziowie:	Hanna Niewiadomska (spr.) Andrzej Hinz
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2019 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z **powództwa małoletniej K. F. i małoletniej M. F. (1)** reprezentowanych przez przedstawiciela ustawowego **M. F. (2)**

przeciwko **D. F.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji małoletnich powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt III RC 470/18

I. Oddala apelację;

II. Nie obciąża małoletnich powodów kosztami procesu za instancję odwoławczą na rzecz pozwanego.

Andrzej Hinz Jolanta Biernat-Kalinowska Hanna Niewiadomska

Sygn. akt VI RCa 206/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt III RC 470/18, Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo K. F. i M. F. (1) o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego D. F. wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 16 maja 2014 r., sygn. akt VI RC 1851/13 z kwoty łącznej 950 zł do kwoty łącznej 2000 zł. Ponadto Sąd odstąpił od obciążania stron kosztami sądowymi i kosztami procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że małoletnie powódki mieszkają z matką na terenie W. w mieszkaniu wynajmowanym przez partnera ich matki. Przedstawicielka ustawowa powódek przebywa na urlopie (...), w związku z (...) pochodzącego ze związku z J. K.. Z tego tytułu pobiera zasiłek w wysokości 500 (...). Potrzeby powódek są typowe do ich wieku.

Pozwany na podstawie ugody zobowiązał się do płacenia alimentów na rzecz G. F. w wysokości 200 zł miesięcznie, pochodzącego ze związku pozwanego i B. D.. Mieszka u swoich rodziców, którym pomaga w prowadzeniu gospodarstwa rolnego, za co otrzymuje od nich ok. 1000 zł miesięcznie. Opiekuje się też ciężko chorym ojcem. Nadto utrzymuje dziecko partnerki.

Zdaniem Sądu Rejonowego nie zaszła zmiana stosunków, o której mowa w art. 138 kro. Brak jest w szczególności waloru istotności w zmianach sytuacji życiowej stron.

Z wyrokiem tym nie zgodziły się powódki, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uwzględnienie powództwa. Powyższemu orzeczeniu zarzuciły naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść wydanego rozstrzygnięcia, a mianowicie art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich powódek oraz zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego, co doprowadziło do błędnego przyjęcia, że kwota po 600 zł miesięcznie na rzecz K. F. i 350 zł na rzecz M. F. (1) tytułem alimentów jest adekwatna do ich usprawiedliwionych potrzeb oraz zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności zeznań J. K., wynika, że usprawiedliwione potrzeby powódek uzasadniają zasądzenie na ich rzecz od pozwanego tytułem alimentów kwoty po 1000 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu powódki wskazały, że ich potrzeby są znaczne, co uzasadnia ich wiek. Pozwany natomiast jest młody i nie powinno stanowić dla niego problemu przyczynianie się do utrzymania córek w większym stopniu, tym bardziej, że nie uczestniczy w ich życiu, a wyłączną opiekę nad małoletnimi sprawuje matka. Udział pozwanego w finansowym wsparciu małoletnich powinien być zatem większy niż ich matki. Powódki rozpoczęły naukę w szkole, co uzasadnia stwierdzenie jakoby zaszła istotna zmiana okoliczności. Wzrost kwoty alimentów uzasadnia również upływ czasu od wydania pierwotnego orzeczenia alimentacyjnego. Małoletnie mieszkają w W., ich koszty utrzymania są zatem wyższe niż gdyby mieszkaly w Polsce.

W odpowiedzi pozwany wniósł o oddalenie apelacji powódek. W opinii pozwanego Sąd prawidłowo ustalił, że nie jest on w stanie płacić wyższych alimentów. Matka małoletnich sama zdecydowała o wyjeździe za granicę. Możliwości finansowe pozwanego zmniejszyły się na skutek urodzenia się kolejnego dziecka.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódek nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy podkreślić, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy i całościowy ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie. Materiał dowodowy zgromadzony przez Sąd I instancji jest również wystarczający do rozstrzygnięcia sprawy. Sąd II instancji przyjmuje ustalenia faktyczne i prawne poczynione przez Sąd I instancji jako swoje oraz stwierdza, że wydane na ich podstawie rozstrzygnięcie jest prawidłowe.

Materialnoprawną podstawę do zmiany orzeczenia alimentacyjnego stanowi art. 138 kro, zgodnie z którym „W razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.” Przez "zmianę stosunków" należy rozumieć zmianę okoliczności istotnych z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i zakresu świadczeń alimentacyjnych. Zatem nie każda zmiana w życiu obowiązanego czy uprawnionego do alimentów będzie podstawą do zmiany orzeczenia alimentacyjnego, w szczególności jeśli nie mają charakteru trwałego, zasadniczego, i nie wyczerpują przesłanek, które w istotny sposób wpływają na istnienie czy zakres obowiązku alimentacyjnego.

Odnosząc się do merytorycznych zarzutów apelacji, w pierwszej kolejności należy rozważyć zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc. Zarzut ten w opinii Sądu odwoławczego jest całkowicie nieuzasadniony. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w tym artykule, choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona.

Pewnym jest, iż swobodna ocena dowodów nie może być skutecznie zanegowana tylko przez to, iż w opinii powódek obowiązek alimentacyjny winien być ustalony w kwocie wyższej niż ma to obecnie miejsce. Zarzut ten w apelacji powódek nie wskazuje nawet jaki wpływ na ocenę dowodów mają okoliczności podnoszone przez nie. W gruncie rzeczy stwierdzić należy, iż zarzut ten stanowi wyłącznie polemikę z ustaleniami faktycznymi poczynionymi przez Sąd, a które są niezgodne ze stanowiskiem powódek. Sąd Okręgowy w pełni podziela zdanie Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 stycznia 2001 r., sygn. akt IV CKN 970/00, w którym to podniesiono, iż „dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 kpc nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając”.

Kwestia istnienia po stronie pozwanego obowiązku alimentacyjnego względem powódek nie budzi żadnych wątpliwości. Niemniej wskazać należy, że zdaniem Sądu Okręgowego w sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające podwyższenie alimentów orzeczonych wyrokiem pierwotnym.

Rację należy przyznać powódkom w kwestii wzrostu uzasadnionych potrzeb małoletnich na skutek upływu czasu od wydania orzeczenia pierwotnego. Od poprzedniego wyroku alimentacyjnego minęło (...) lat. Tak znaczny upływ czasu spowodował również wzrost uzasadnionych potrzeb małoletnich, które dojrzewają, a zatem potrzebują częstszej wymiany ubrań, obuwia, zapewne również kosmetyków w przypadku małoletniej K. oraz zwiększonych kosztów żywieniowych. Jednakże fakt ten musi być rozpatrywany w szerszym kontekście sprawy. W szczególności wzrost ten jest niwelowany przez niewątpliwe pogorszenie się sytuacji majątkowej pozwanego na skutek urodzenia się kolejnego dziecka. Faktem bezsprzecznym jest, iż narodziny dziecka niosą za sobą konsekwencje w postaci konieczności łożenia na ich utrzymanie. Każde z dzieci pozwanego ma równe prawo do domagania się od niego przyczyniania się do zaspokajania ich uzasadnionych potrzeb. Nie można domagać się zwiększenia udziału pozwanego w zaspokajaniu uzasadnionych potrzeb jednych dzieci, kosztem innych. Takie rozstrzygnięcie byłoby niezgodne z dobrem tych dzieci, które mogłyby utracić część swojego źródła utrzymania. Tym bardziej, że jak wskazuje pozwany, małoletni G. jest dzieckiem chorym, wymagającym specjalistycznego leczenia, a co za tym idzie również i zwiększonych nakładów finansowych. Powódki są natomiast dziećmi zdrowymi, których uzasadnione potrzeby są typowe do ich wieku. Na marginesie wskazać należy, że zdaniem Sądu Okręgowego powódki żyją na zdecydowanie wyższym poziomie niż małoletni G., ponadto otrzymują od pozwanego wyższe alimenty.

Nie można również upatrywać podstawy do zmiany rozstrzygnięcia alimentacyjnego w fakcie wyjazdu powódek razem z matką do W.. Matka powódek podjęła jednostronną, dobrowolną decyzję o wyjeździe za granicę. Oczywiście przy podejmowaniu takiej decyzji życiowej winno być dla matki powódek, że koszty życia w W. będą wyższe niż w Polsce. Nie może ona żądać przerzucenia konsekwencji finansowych własnych decyzji na pozwanego. Koniecznym jest podkreślenie, że przedstawicielka ustawowa małoletnich dzięki wyjazdowi do W. może osiągać również wyższe zarobki niż w Polsce, z których może pokrywać uzasadnione potrzeby małoletnich. Jej zdolność zarobkowe są zatem wyższe niż pozwanego, nawet biorąc pod uwagę fakt urodzenia kolejnego dziecka.

Nie bez znaczenia dla sprawy jest również ciężka sytuacja życiowa pozwanego. Osiąga on niewielkie dochody z pomocy w gospodarstwie rolnym rodziców. Dorabia do tego niewielkie kwoty. Ponadto pomaga choremu ojcu. Aby spłacić zadłużenie względem powódek pożyczył pieniądze od znajomych, a na resztę zadłużenia została zaciągnięta pożyczka przez matkę pozwanego. Z tych niewielkich dochodów musi pokryć również własne uzasadnione potrzeby oraz dostarczyć środki na utrzymanie małoletniego G.. Pamiętać należy, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy nie tylko od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale również od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Pozwany w chwili obecnej nie jest w stanie uiszczać wyższych alimentów na rzecz powódek, gdyż nie pozwala na to jego sytuacja zarobkowa.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 kpc apelacja powódek podlegała oddaleniu. Z uwagi na wiek małoletnich oraz to, że w niniejszej sprawie występują w charakterze osób uprawnionych do alimentów, Sąd odstąpił od obciążenia ich kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Andrzej Hinz Jolanta Biernat-Kalinowska Hanna Niewiadomska